

Če naj si poetično gledališče spet zadobi tisto mesto, ki mu gre, se mora, mislim, odkrito sprijeti z gledališčem v prozi. Današnje občinstvo še prenese verz, ki ga govoré osebe opravljene v oblačila iz davnine. Zdaj ga moramo pripraviti do tega, da bo prisluhnilo tudi verzom, ki jih govore osebe naših dni, tako opravljene, kot smo mi opravljeni, osebe, ki žive v prav takšnih hišah in stanovanjih, kot mi sami živimo, ki se poslužujejo telefona, avtomobila in radia. Brez posebne težave bomo našli občinstvo, ki pozorno posluša poezijo, če jo recitira zbor, saj gre tod pravzaprav za nekšen poetični izraz, ki že sam po sebi opravičuje govorico v verzu. Občinstvo pa, ki prisostvuje predstavi dramskega dela v verzih, ker je bilo to delo pač v verzih napisano, navadno pričakuje, da se bo poezija na odru poslužila za svoj izraz ritma in oblik, ki sta z običajno razgovorno obliko dnevne govorice izgubila vsakršen stik. Na nas je zdaj, da vnesemo poezijo v vsakdanji svet naše občinstva. V isti svet, ki bo gledalca objel, ko bo po predstavi zapuščal gledališče; ne predstavljamo gledalca v nek umišljeni svet, ki je tako različen od tega, v katerem živi, v nek nestvarni svet, v katerem bi mogli govoriti v poeziji... Kar si najbolj želim (upam, da bo ta sen uresničil rod dramatikov, ki bo znal prisluhniti našim izkušnjam), je to, da bi gledalec, ko bi se zavedel, da posluša dramo v verzih, sam pri sebi lahko dejal: „Tudi jaz z zmorem govoriti v poeziji!“ Takrat ne bo potrebno več, da bi nas kdo prestavljal v nekšno umetno stvarjeno veselje; nasprotno, naš otipljivi vsakdanji svet, ves gluh in bešen hkrati, bo z odra vstal pred nami nenadoma kot presijan in spremenjen.

T. S. ELIOT

Dvanajsti kulturni večer
sobota 13. oktobra ob pol devetih zvečer
v gledališču "Federación de Círculos
Católicos de Obreros"
Junín 1063 (Junín in Santa Fe)
T. S. Eliot
DRUŽBA PRI KOKTAJLU
Drama v treh dejanjih
Poslovenil France Papež
(Ponovitev bo v nedeljo 14. oktobra
ob šestih zvečer.)

Trinajsti kulturni večer
sobota 3. novembra ob sedmih zvečer,
salon Bullrich, Sarandí 41
Univ. prof. dr. Ignacij Lenček
EKSISTENCIALIZEM
II. del
Po predavanju bo razgovor.

V kratkem bosta izšli prvi letošnji
publikaciji naše založbe

FRANCE BALANTIC
pesmi, z ilustracijami in opremo
akad. slikarice Bare Remec

MEDDOBJE
III. leto, številka 1-2

GLAS SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leta III. št. 16 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 2. 10. 1956

OB „DRUŽBI PRI KOKTAJLU“

Družba pri koktajlu se je, še predno se dvigne zastor, pa zakonitih in nezakonitih vezeh medsebojno prepletla do meje, ko je treba poti razplesti in spet najti smer. Tisti, ki bo razvozljaval zavozlano, ne nastopa, a je navzoč, otipljiv, resničen nad družbo pri koktajlu. Ta je Tisti, ki poganja ves stroj, uporabljajoč dogodke in osebe v svoj namen.

Ob odhodu Lavinije od svojega neznosnega moža Edvarda, gostitelja družbe, začne stroj teči, je „spuščen genij iz steklenice“. Ta nekoliko več kot enodnevna ženina odsotnost je začetek življenjskega spoznanja štirih oseb: slovesa samoprevrati in priznanja resničnosti, usojenosti nad seboj. Igra in protigra je prav v tem: samoprevrta in spoznanje. V tem pa je tudi že izčiščenje, vsaj umsko, ki mu sledi izčiščenje v volji.

V teh nekaj urah postaneta zakonca Edvard in Lavinija „mož, ki uvidi, da je nezmožen ljubiti, in žena, ki spozna, da je ne more nihče ljubiti“. Ločila sta se: vse možnosti imata za življenje narazen in vendar spet prideta skupaj. Edvard: „A povej mi, zakaj si se sploh vrnila, ko vidiš, kakšen sem?“ Lavinija: „Ne vem. Vedela sem za nevarnost, a me je prisililo nekaj — ali nekdo — da sem prišla. In zakaj si ti hotel?“ Edvard: „Tudi jaz ne vem.“ Ne gre za determinizem: ponovno priznata svobodno voljo. Gre za usojenost neke poti, ki jima je odvrtna, zunaj katere pa je vendar življenje še bolj nemogoče. Edvard: „Vem, da je bilo moje življenje izdajna določeno in da je ves napor, da bi se mu izognil, le navidezen, kakor pretveza, da to, kar je, ni, in da bi lahko bilo drugače.“ In Lavinija: „Pognala sem stroj, ki zdaj deluje in ki ga ne morem ustaviti. Ne, ni stroj, če pa je, ga nekdo drugi poganja. A kdo? Stalno je nekdo, ki posreduje... Ne čutim se svobodna... in vendar sem jaz začela.“

Tudi Celija, ki se je čustveno navezala na Edvarda, spozna svojo pravo pot v teh nekaj urah. „Ob tem, kar se je z menoj zgodilo, sem se zavedela, da sem bila vedno osamljena in da je človek vedno sam. Nekoč se mi je zdelo vse tako v redu... zdaj vem, da je bilo vse zgrešeno... Čutim, da moram zadostiti.“ Išče svojo pot: ali v dvoje ali v samotni? Katera pot je boljša? Nobena ni boljša. Obe sta potrebni. Nič ni druga pot bolj samotna kot prva. A tisti, ki izberejo prvo, lahko pozabijo na samoto... Vsaka pot je samota — in združenje. Celija se odloči za samotno pot: „Niti najmanj ne vem, kaj delam, ali zakaj delam tako. Ne morem storiti nič drugega — to je edini razlog... Zavedam se, da sem se sama odločila.“

Našla je svojo pot, ki vodi v pogske dežele in v mučeniško smrt. Reilly, Neznaneec, pojasnjuje: „Ko sem prvič srečal v tej sobi gospodično Coplestone, sem videl za njenim stolom podobo Celije Coplestone, katere obraz je izražal strah prvih minut po njeni smrti... Bilo mi je torej jasno, da je to dekle obsojeno na smrt. To je bila njena usoda. Edino vprašanje takrat je bilo, na kakšno smrt. Jaz tega nisem mogel vedeti. Sama si je morala izbrati življenje, ki naj bi jo vodilo v smrt, in čeprav ni vedela za konec, se je morala odločiti, kako bo umrla. Vemo, kakšno smrt si je izbrala. Jaz nisem vedel, da bo umrla tako; tudi ona ni vedela.“

Četrti, ki je spoznal in sprejel svojo resnično smer, je Peter. Nanj je bila navezana Lavinija, on na Celijo. Dve leti se je pripravljala do združenja s Celijo, še potem, ko je bila ona že zunaj tega življenja. Nase sprejema delo v Kaliforniji, brez Celije: „Vidim, da se ne morem umakniti — sicer pa, kaj naj bi počel?“ Aleks: „Vaš film je to.“

Z vsi odgovornostjo sprejemajo nase spoznano pot in bremena na njej: zakonca Edvard in Lavinija medsebojno odvrtnost, nezmožnost ljubezni, nezmožnost ljudi; Celija samotno pot v daljni tujini z mučeniškim koncem; Peter samotno pot v Kaliforniji. Družba pri koktajlu je prečiščena in zastor lahko pade.

Zadnja beseda pred padcem zastora je: „Veseli me. Začelo se je.“ Kajti „vsak trenutek je nov začetek in življenje je samo nadaljevanje.“

B. R.

naši večeri

W. A. MOZART - OB DVESTOLETNICI ROJSTVA

Z letošnjim enajstim kulturnim večerom, ki je bil posvečen dvestoletnici rojstva salzburskega genija, smo se tudi zamejski Slovenci pridružili proslavam velikega sveta in tisočerm častilcem Mozartove glasbe v tem svetovnem jubilejnim letu. Glasbeni odsek Slovenske kulturne akcije je v počastitev Mozartovega spomina pripravil koncert njegove komorne glasbe, ki ga je izvajal v soboto 29. septembra zvečer v ramaški farni dvorani. Ta nastop je bil obenem tudi prvi letošnji večer glasbenega odseka. Po svoji zamisli, zgledno izbranem sporedu in kvalitetni višini izvedbe prav gotovo predstavlja enega najlepših dogodkov v delovanju Kulturne akcije. Po številnem, plemenitem glasbe žejnem občinstvu pa višek letošnje sezone: dvorana je bila docela polna, navkljub celodnevni namali.

Uvodno besedo je spregovoril tokrat umetniški zgodovinar **Marijan Marolt**. Temo njegovega razpravljanja bi lahko imenovali: Rokoko. Umetnost pobarvane dobe — v arhitekturi, ki jo mnogokateri nazivljejo okamenelo glasbo, v likovni umetnosti nasploh, še posebej pa v glasbi, katere najizrazitejši predstavnik v tej dobi je prav Wolfgang Amadeus Mozart. S svojimi globoko dognanimi izvajanjmi je predavatelj odprl prenekatero nove poglede na rokokojsko glasbeno umetnost, kot smo iz njegovih izvajanj zaslišali tudi prenekatero nove poti, ki vodijo v globlje razumevanje „nebeško čiste muzike čudežnega otroka Mozarta“, ki ni, kot je tehtno povedal eden izmed poznavalcev njegove glasbe, „nikoli ničesar nedovršene ustvaril“. Opozoril je na monumentalno veličino Mozartovega dela, na iskrenost njegovih stvaritev, na čudovit, neminljivi pečat, ki ga je s svojimi skladbami vtisnil evropski kulturi, pa tudi na njegovo vdano in iskreno vernost, katere najčistejši odraz je prav njegova muzika.

Maroltove tehtne in globoke misli so bile lep uvod v koncertni del sporeda, kot ga je pripravil in s solisti nastudiral vodja glasbenega odseka **prof. Alojzij Geržinič**.

V prvem delu sta nastopila kot solista pianistka **Ančica Kralj** s klavirsko sonato št. 17 v G-duru in violinist **Alojzij Sone** z violinsko sonato v E-molu. Sonatni obliki je Mozart vse življenje posvečal veliko svojega časa; v njej je reševal tudi najtežje glasbene probleme, ustvaril pa v nji najčistejšo muzikalno bisere, ki bodo za vse čase dvigali in plemenitili iskrenega poslušalca. Od izvajalca zahtevajo te Mozartove skladbe izrazito tehnično znanje in globoko interpretacijsko koncepcijo. Tako pianistka **Ančica Kralj**, kot violinist **Sone** sta nudila s svojo interpretacijo lepo zaokrožen izraz Mozartove komorne instrumentalne glasbe.

Vokalni del je obsegel vrsto solističnih arij in duet iz Mozartovih opernih stvaritev: Figarove svatbe, Don Juana in Čarobna piščali; dva tria, pa vzvišeni polifoni motet Ave Maria. Kot solisti-izvajalci so nastopile sopranistke **Elida Čanepa Borštnikova**, **Marija Fink Geržiničeva**, **Marta Fink**, altistka **Neda Fink** ter baritonista **Božo Fink** in **Vinko Klemenčič**, ki je prav na tem večeru doživel tudi svoj „debut“ pred javnostjo.

Vinko Klemenčič je izvajal *Serenado* in *Madamino* (ariji iz 1. in 2. dejanja opere *Don Juan*). Sledil mu je tercet sester **Finkovih**, ki so a capella izvajale trio „Grazie agl'inganni tuoi“, na *Metastasie*ve besede, takoj nato pa v kvartetu (z baritonistom **Božom**), tudi a capella, motet Ave Maria. **Božo Fink** je kot solist nastopil z arijama *Sorastra* in *Papagena* (iz 2. in 1. dejanja opere *Čarobna piščal*); nato pa z duetom *Pamine* in *Papagena* iz 1. dejanja iste opere, skupno z **Elido Borštnikovo**, ki se je potem kot solistka predstavila s *Suzaninima* arijama iz *Figarove svatbe*. Za sklep pa so **Božo Fink**, **Elida Borštnikova** in **Marija Geržiničeva** izvajali trio „Das Bändchen“, ki je ena manj znanih mojstrovih vokalnih skladb in je bila na našem koncertu, kot poznavalci zatrjujejo, verjetno prvič izvajana v Ameriki.

Kot prej instrumentalni, je tudi vokalni del koncerta, ki je obsegel skoraj dve tretjini sporeda, pri pozornem občinstvu vzbudil vneto odobravanje ter odkrito priznanje, pa naj že gre za soliste ali za večglasno izvajanje. Poleg kvarteta in terceta **Finkovih**, smo bili tokrat veseli nastopa obeh ostalih solistov — gospe **Borštnikove** in **Vinka Klemenčiča**, ki sta se skladno vključila v zbor nastopajočih.

Violinista **Sone**, ki je v Argentini tudi prvič nastopil pred slovensko javnostjo, in soliste- pevce je s klavirjem spremljal **prof. Geržinič**.

-ik.

obrazi in obzorja

Nezadostnosti pesniškega izražanja poznega romantizma in dekadentnega simbolizma je privedla na splošno po vsej Evropi ob začetku tega stoletja do novih poizkusov, oživetih in vlti življenjsko moč pesništvu in sploh umetnosti. V tem pogledu je gotovo zanimivo delo angleškega pesnika in kritika **THOMASA STEARNSA ELIOTA** — rojen v Sev. Ameriki —, ki je že takrat, ko so se pojavljali prvi znaki „novega“ pesništva po Franciji, Italiji in Nemčiji, krenil na čisto drugo in tej nasprotno pot. Eliot se ni imel za revolucionarja v pesništvu. Nove možnosti pesniškega izražanja je iskal, kakor **Clau- del** in **Valéry** v Franciji, **George** v Nemčiji, **Rilke** v Avstriji, predvsem v težkem, razumskem pesništvu, ki raste iz evropske tradicije. Sam piše v eseju o angleških metafizičnih pesnikih: „Ni vedno potrebno, da bi se pesniki zanimali za filozofijo. Reči moremo le, da se zdi, da mora biti pesništvo v današnjem času težko in polno. Naša civilizacija je raznovrstna in vsa njena zapletenost in razsežnost morata roditi na sodobnem prefinjenem čutenju različne in globoke učinke. Pesnik mora biti bolj in bolj je drnat in neposreden.“

Eliota bi mogli uvrstiti med „nove simboliste“, a rastele je predvsem ob vplivu **Baudelaira** in angleških metafizičnih pesnikov (**Donne**, **Marvell**, **Coleridge**). Že njegova prva pesniška zbirka „*Prufrock*“ (1917) je polna težkega simbolizma in metafizičnih vprašanj. Eliot hoče prikazati sodobno družbo in njeno nemoč, doseči urejenost in mir. *Prufrock* se v svoji enoličnosti vsakdanjosti in nepomembnosti zaveda samo — nič.

Že v tej dobi se je začel Eliot zanimati za kritiko. Leta 1920 je ustanovil literarno revijo „*Criterion*“, ki je bila do druge svetovne vojne med najboljšimi v Evropi. Od številnih kritičnih del je izredno zanimivih osem predavanj, ki jih je imel pozimi 1932-33 na Harvardski univerzi in ki so pozneje izšla v knjigi „*Pesništvo in kritika*“ (The Use of Poetry and The Use of Criticism). Značilno je, da so našli romantiki (**Wordsworth**, **Shelley**, **Arnold**) pri njem manj priznanja, kot starejši ali najnovejši. Posebno za **Shelleya** so besede trde.

Leta 1922 je izšla Eliotova pesnitev „*Pustinja*“ (The Waste Land). Čeprav jo je kritika sprejela hladno — bila naj bi samo skupek umetno spojenih pesmi in citatov iz raznih avtorjev — je od takrat Eliotova pomembnost naglo in stalno rastle. V nakopičenih simbolih je prikazal vso nemoč in nerodovitnost sodobnega človeka. Načel je vprašanje nihilizma nasproti tradicionalnim vrednotam:

Zašli, smo, mislim, v slepo ulico,
kjer mrtvi so možje kosti izgubili.
Kaj je ta šum? Kaj dela veter?
Nič in spet nič. Poznaš

GLEDALIŠKO OBČINSTVO MORAMO NAVADITI NA GOVORICO V VERZIH TAKO ZELO, DA SE VERZA SPLOH VEČ ZAVEDALO NE BO. TA NA ODRU GOVORJENI VRSKI SKA NAPETOST VZPELA DO STOPNJE, OB KATERI SE POEZIJA SPREMINJA V ČISTO NARAVNI IZRAZ; KAJTI LE NA TEJ VIŠINI JE VERZ EDINA GOVORICA, KI JE SE

nič? Vidiš nič? Ominjaš se niča?

Ločitev od velikih stvaritev preteklosti pripravlja nek duhovno praznino in plitkost. Pesnik prikazuje značilnost našega časa: pomanjkanje in nepristnost. Kontrast je d mirom in duhovnimi pridobitvami, med majhnimi skrbmi in nedostojno prebivalcev „*Pustinje*“. Po prijetih teh ljudi, „ki poznajo samo kup bitih podob, kamor sonce udarja“, se Eliot pozneje še enkrat vrnil k tej temi v pesnitvi „*Votli možje*“ (1924). S tem opazuje:

To je mrtva zija,
to je zemlja pustov,
tu se dvigajo
kamenita znanja...

Značilno za simle je njihova polna predaja pesništvu in resno prizadevanje po resnični umetnostnem izrazu. Pri tem jim v največjo oporo naslonitev na duhovnost in na večjo resničnost, ki je za vsakdanjostjo. Eliot je šel k **Danteju** in v etopisemsko in krščansko motiviko snov za svojo pesnitev „*Pepelnica*“ (1930). V tej čisti umetnini je že našel rešitev: pokora in očiščenje. Pesnik se drži **Dantejevega** zgleda. Go — Roža —, ki jo pozdravlja v nekaterih litanijah, je **Beatrice**, a se pozneje premeni v **Marijo**, tihotno sestro. Ta navzoča tudi pozneje v pesnitvah „*Štirje kvarteti*“ kot zavetnica pomorščakov in popotnikov. V „*Pepelnici*“ ima velika moč in kadar daje znak križa, vzbrst v novo življenje. Iz „*Pustinje*“ rešujemo upanje — silno, kot bela jadra nezlomljena krila.

Takšno pesništvo se je hranilo predvsem iz tradicije, privedlo najno do novih pogledov tudi v dramatskem pesništvu. Oba, pesništvo in dramatika, sta v tesni medsebojni povezanosti in se nenehno iščeta. Velika poezija vsebuje dramatske prvine in je močnejša ob združenju s poezijo. V verzih je mogoče zajeti del resničnosti in sedanosti, ki je prozi nedostopen. Morda je prav zaradi tega vsaka pesniška drama samo nov poizkus, novo iskanje za začetnika primarne ali iz mitologije. Eliot meni, da je za začetnika primarne ali iz mitologije. Eliot meni, da je za začetnika primarne ali iz mitologije. Eliot meni, da je za začetnika primarne ali iz mitologije.

Preko vsega Eliotovega dela je vidna težnja po razumskem gledanju, iskanju in vpraševanju. Vse je iz „*Pepelnice*“ ni so zadostne. Realizem vsakdanjega življenja, vprašanje, kaj in kraja, človeka in duhovnosti je oblikovano v zbirki pesnitev „*Štirje kvarteti*“ (1944). Težko, fi-

T. S. ELIOT

lozofsko razglabljanje je idealno združeno s čisto poezijo in uspeh je velik, saj je pesnik morda prvi, ki se lahko spusti v globine metafizičnih tajnosti. V teh pesnitvah je našel Eliot svoje osebne simbole in izraz za čas, ki je glavna vsebina vse zbirke. Poudarek ni več na posameznih podobah in odlomkih ali pesmih v pesnitvi (značilno za „*Pustinjo*“), ampak v celoti, v logičnem zajetju predmeta, ki ga je mogoče doumeti šele iz vsega. „*Štirje kvarteti*“ — Eliotovo zadnje pesniško delo — kažejo hotenje združiti dvoje možnosti: sodobnost in tradicijo, evropsko in ameriško življenje. Temelj vsemu pa je krščanstvo in zapadna kultura. S tem bi bila podana tudi značilnost in podoba enega največjih pesnikov in kritikov sedanjega časa. Leta 1948 je prejel za svoje delo Nobelovo nagrado in številne univerze so ga imenovala za častnega doktorja.

Kritik in poročevalec francoskega tednika „*Arts*“ je zapisal pred dvema letoma: „Vendar slava ni spremenila T. S. Eliota. Njegovo preprosto življenje poteka v pisarni na *Russell Square* (ravnateljstvo založniške družbe *Faber & Faber*) v klubu in med prijatelji, ki so povečini literati in umetniki. Je velik ljubitelj burgundca. Že od mladosti je nekoliko plah in molčeč, a kadar govori, se izraža vedno s pronicavo ironijo. Telesno je najbrž podoben kakemu svojemu predniku, duhovniku. Je velik in nekoliko sključen; človek bi ga imel prej za duhovnika kakor za pesnika.“

PF.

dve poti

Odlomek iz najvišjega prizora T. S. Eliotove drame „*Družba pri koktajlu* — *The Cocktail Party*“, ki jo bo Gledališki odsek Kulturne akcije v pesniškem prevodu **Franceta Papeža** uprizoril na odru kot gledališko predstavo, v soboto 13. in v nedeljo 14. oktobra 1956.

Celija

Nekoč se mi je zdelo vse tako v redu; o tem sem že večkrat premišljala. Zdaj vem, da je bilo vse zgrešeno, a ne vidim, zakaj naj bi se človek čutil krivega zaradi tega. Kljub temu ne morem najti druge besede kot krivda; biti mora privid, obenem pa se bojim, da je resničnejši kot kar koli, v kar sem verovala.

Reilly

Kaj je resničnejše od tistega, v kar ste verovali?

Celija

Ni zavest nečesa, kar bi kdaj storila in od česar bi se morala odmikati; niti zavest nečesa, česar bi se hotela znebiti, ampak zavest praznine, neuspeha do nekoga, ali do nečesa izven mene. Čutim, da moram... zadočiti — ali je to pravi izraz? Morete vi zdraviti nekoga s takim duševnim stanjem?

Reilly

Vaše stanje je ozdravljivo. Način zdravljenja pa morate izbrati sami; jaz vam ga ne morem določiti. Če to želite, vas morem spraviti z naravnim, človeškim stanjem, ki so ga uspeli najti že mnogi drugi, prav tako zašli kot vi. Morda se še spominjajo nekdanjih prividov, a ne več z obžalovanjem. Utrjujejo in uveljavljajo se v vsakdanjosti, učé se, izogibati se čezmernemu pričakovanju, strpní so z drugimi in s seboj, dajejo in prejemajo, z navadno dejavnostjo, kar je treba dati in prejeti. Ne pritožujejo se: zadovoljni so z jutrom, ki loči, in z večerom, ki druží ob slučajnem pomenku pri ognju dvoje oseb, ki vesta, da se morata med seboj razumeti, in ki vzgajata otroke, a jih ne razumeta; tudi otroci ju ne bodo nikdar razumeli.

Celija

Ali je to najboljše življenje?

Reilly

To je dobro življenje, a ne boste vedeli, kako dobro, dokler ne prispete do konca. Sicer pa ne boste želeli nič več in drugačno življenje vam bo samo še knjiga, ki ste jo brali in izgubili. V tem neumnem svetu, v nasilnosti in pohlepu... je to življenje dobro.

Celija

Zdi se mi, da bi bilo zdaj res nepošteno, če bi poskušala živeti s komer koli! Nikogar ne bi mogla ljubiti tako — čeprav si želim, da bi —, kakor je treba v takem življenju. Ah, bojim se, da so to le prazne čare ali pa čisto navadno sanjarjenje... vendar, če ni druge poti... je zame vse brezupno.

Reilly

Druga pot je, ako imate pogum. Prvo se vam mogoče prikazati z navadnimi izrazi, ker ste jo videli in jo vsi poznamo v podobi povprečnega življenja okoli nas. Druga pot je nepoznana in zato zahteva vero, takšno vero, ki raste iz obupa. Cilja te poti ni mogoče opisati: zelo malo boste vedeli o njem, dokler ne pridete tja. Potovali boste na slepo, a pot bo vodila do posesti tega, kar ste iskali na nepravem kraju.

doma

in po svetu

Letošnji ljubljanski festival je trajal tri tedne in je prišlo letos prvič tudi večje število tujcev. Najbolj je uspelo gostovanje raznih folklornih plesnih skupin, zlasti skupin iz Beograda in Zagreba. Beograjska Opera je nastopila z Menottičevim delom „Konzul“, ljubljanska pa je nanovo uprizorila Smetanovo Prodano nevesto. Pino in Pia Mlakar sta pripravila tri baletne večere: Valpurgina noč, Nekdanje svečanosti in Plesalca v sponah. Gostovalo je tudi Tržaško narodno gledališče z uprizoritvijo Begovičeve drame „Brez tretjega“.

Med festivali v Salzburgu, Ljubljani in Dubrovniku se uvaža neka povezanost. Gostje, ki prihajajo v Salzburg, odhajajo nato še v Ljubljano in Dubrovnik. Počasi se uveljavlja naziranje, da naj bi na ljubljanskih festivalih izvajali predvsem folklorni program, dočim bi v Dubrovniku predvajali drame svetovnega klasičnega repertoarja. Tako postaja v Dubrovniku že skorajda tradicija vsakoletna uprizoritev Hamleta, na ploščadi utrdb trdnjave Lovrijenac, dočim pred palačami v mestu in v gajih nad obalo žanjejo velik uspeh dela, ki zahtevajo to okolje. Kdor je videl Hamleta v Dubrovniku, ga ne bo nikdar pozabil, pišejo kritiki tujih listov.

Ljubljanska folklorna skupina „France Marolt“ je nastopila na francoskem festivalu v Annemassu. Dasi je nastopilo še pet skupin iz raznih držav, je ljubljanska doživela največji uspeh in je kot edina morala svoje točke ponavljati. Nastop je bil tako uspešen, da je šla skupina gostovat še na festival v Epinalu, v Parizu pa se je predstavila v gledališču na Montmartru.

Jože Javoršek, v slovenski publicistiki znan kot poročevalec predvsem o francoskih literarnih in kulturnih dogodkih, je lansko leto napisal farso „Povečevalno steklo“, za nagradni razpis ljubljanske Drame. Žirija je farsa prisodila prvo nagrado in vodstvo Drame je delo dalo na spored letošnje sezone. Ko pa je prišlo do uprizoritve, so ugotovili, kam farsa meri in so jo brž odstavili s sporeda. Vodstvo Drame je objavilo izjavo, v kateri obžaluje, da je delo prišlo na oder, člani žirije pa molče, dasi jih kritika v listih prijemlje, zakaj so nagradili to delo.

Barraultova gledališka skupina, najuglednejša po smrti Louisa Jouveta, je slavila desetletnico in se pripravlja na gostovanje po Združenih državah. Barraultovo delo je pomembno predvsem zaradi tega, ker je bil prav on tisti, ki je postavil glavne drame in pesnitve Paula Claudela na oder.

Goethejevo literarno nagrado je letos prejel francoski katoliški pisatelj Gabriel Marcel. Ob priliki podelitve nagrade v Hamburgu je imel predavanje o Ibsenu „kot največjem dramatik našega doba“.

Starejši se morda še spominjate dr. Janeza Evangelista Kreka. Gotovo se pa še spominjate političnih bojev v domovini, saj ste najbrž sami vanje posegli. Mlajši radi sprašujete zdaj, ko zasledujete medsebojne borbe strank v tujih državah, kako je bilo s temi stvarmi doma pri nas.

Starejši si boste obnovili spomin, mlajši boste mnogo zvedeli,

če kupite VREDNOTE, TRETJO KNJIGO 1955 in preberete tam članek dr. Vinka Brumma: KREKOVO POLITIČNO DELO V L. 1900-1907.

Ste morda Dolenjec ali celo iz okolice Stične? Ste morda kdaj poromalo v stiški samostan ali brali povesti o belih menihih, ki so jih prinašale Mohorjeve Večernice? Kako je ta slavni samostan nastal, boste izvedeli, če kupite VREDNOTE, TRETJO KNJIGO 1955 in preberete razpravo cistercijanca p. Mavra Grebenca: DONESKI K ZGODOVINI STIČNE.

Poleg teh dveh imajo VREDNOTE, TRETJA KNJIGA 1955 še pet drugih razprav, ki so jih napisali prof. Alojzij Geržinič, Božidar Fink, rajni prelat dr. Alojzij Odar, dr. Tine Debeljak in dr. Vinko Brumen, ko obravnavajo vsi važna vprašanja, nanašajoča se na Slovence.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Gledališki odsek

Sobota 13. oktobra ob pol devetih zvečer.

Nedelja 14. oktobra ob šestih popoldne.

Teatro F.C.C.O. — Junin 1063 / Junin in Sta. Fe.

t. s. eliot družba pri koktajlu

drama v 3 dejanjih poslovenil france papež

Igra, režija in scena — Gledališki odsek in Umetniška šola.

Vstopnice po 7.— pesov so v predprodaji v pisarni Kulturne akcije (Alvarado 350, Ramos Mejía), v prodajalni „A los mandarinés“ (Avd. de Mayo 693, Ramos Mejía) in v Dušnopastirski pisarni (Ramón Falcón 4158, Capital). Eno uro pred predstavo pa pri blagajni v gledališču.